

עדכון ממ"ד יומי

המזרח התיכון בהיבטים אזוריים ובינלאומיים

09 ספטמבר 2019 - ט' אלול, תשע"ט

המכלול הפלסטיני

משלחת ביטחונית מצרית הגיעה לרצועת עזה על מנת לקיים דיונים עם בכירי חמאס ולהפחית את המתיחות בין חמאס וישראל.

בחמאס הטילו על ישראל את האחריות למותו של האסיר הביטחוני בסאם אל-סאיח.

לבנון

חזבאללה: הפלנו כטב"ם ישראלי מעל לדרום לבנון באמצעות "הנשק המתאים".

המכלול הסורי

גינוי סורי לסיוור תורכי-אמריקני משותף ראשון שהתקיים לאורך הגבול הצפון-מזרחי, במסגרת גיבוש "האזור הבטוח"; ירידה חדה בערך הלירה הסורית.

עיראק

סערה בעיראק על רקע הצהרות סגן מפקד המיליציות השיעיות להקים יחידה אווירית; המנהיג השיעי צדר טען כי הקמת יחידה כזו מהווה את סופה של עיראק כמדינת חוק ואיים כי יפרוש מהמשלה.

המכלול הפלסטיני

משלחת ביטחונית מצרית הגיעה (8) לרצועת עזה על מנת לקיים דיונים עם בכירי חמאס ובמטרה למנוע הסלמה ולהפחית במתיחות בין חמאס וישראל.

חמאס מסרה כי בכירי התנועה אסמעיל הניה, יחיא סנואר ונוספים דנו בפגישה עם משלחת המודכ"ל המצרי בחיזוק היחסים בין הצדדים, במצב ברצועה ובפיוס הפלסטיני. משלחת חמאס הדגישה, ע"פ הדיווח, את עניינה בקידום האחדות הלאומית. עוד דנו במנגנון העבודה במעבר רפיח ([אתר חמאס](#), 8).

בחמאס הטילו על ישראל את האחריות למותו של האסיר הביטחוני, בסאם אל-סאיה, שנפטר (8) בביה"ח אסף הרופא מסרטן (מדובר במחבל שהיה חבר החוליה שרצחה את בני הזוג הנקין בפיגוע ירי סמוך להתנחלות איתמר ב-2015 - ממ"ד) והאשימו את ישראל בהזנחה רפואית שהובילה למותו של האסיר. חמאס הזהירה מפני המשך "מדיניות גרימת מוות איטי" כלפי האסירים, שתוביל "לפיצוץ הזעם הפלסטיני" בפניה של ישראל וקראה להסלים את ההתנגדות לישראל. יו"ר הלשכה המדינית של חמאס, הניה, ספד לאסיר (במהלך דברים שנשא בכנס התנגדות ל-"עסקת המאה" וחיזוק זכות השיבה, 8), והזהיר כי העם הפלסטיני "יגיש את החשבונות" לישראל בסוגיית האסירים. פלגים נוספים גינו את מותו של האסיר (אתר חמאס, אמד 8).

לבנון

ארגון חזבאללה נטל אחריות על הפלת רחפן של צה"ל מעל דרום לבנון. בהודעה שפרסם (9) הארגון נאמר, כי "לוחמי ה'התנגדות' פגעו באמצעות הנשק המתאים בכטב"ם ישראלי בעת שחצה את הגבול בכיוון הכפר ראמיה בדרום לבנון. הכטב"ם הופל והוא מוחזק בידי הלוחמים". אתר אינטרנט של הארגון דיווח, כי הרחפן היה במשימה צבאית והופל דקות בודדות לאחר שחצה את הגבול.

יזכר, כי בנאומו (2) הבטיח מזכ"ל חזבאללה, חסן נצראללה, כי לאחר ירי טילי הנ"ט לעבר הרכב הצבאי סמוך לאביבים, יגיב חזבאללה גם בהפלת כטב"ם. זאת בתגובה לשתי פעולות שייחס הארגון לישראל בסוריה ובלבנון (24-25.8) (אל-עהד, אל-נשרה, 9).

המכלול הסורי

לאחר קיומו של סיור תורכי-אמריקני משותף ראשון (וכניסה תורכית ראשונה לשטח זה מאז 2015) לאורך הגבול הצפון-מזרחי, במסגרת גיבוש "האזור הבטוח", משרד החוץ הסורי גינה (8) את הסיור. בהודעה שפורסמה בסוכנות הידיעות הסורית, נטען כי מדובר בהפרה של החוק הבינלאומי, וריבונותה ואחדותה של סוריה. סוריה רואה בצעד זה תוקפנות, שמטרתה הארכת המשבר במדינה (סאנא, 8).

- בלמ"ס -

הלירה הסורית קורסת: מחירו של הדולר מחוץ לשטחי שליטת המשטר הסורי, בצפון-מזרח ובשטחי האופוזיציה, עומד על כ-680 לירות סוריות, ובשטחי המשטר, כ-675. מדובר בירידת ערך המטבע החדה ביותר שנרשמה אי פעם אל מול הדולר, מאז העצמאות הסורית ב-1946. חלפני כספים מקומיים טוענים כי הקריסה היא תוצאה של חוסר אמון מקומי במטבע וביקוש העולה על ההיצע (סמארט, 8).

מפקד SDF, עבדי, מסר כי מחנה "אלהול" המאכלס עשרות אלפי בני משפחות המדינה האסלאמית הוא "פצצת זמן". מסר כי פעילי המדינה האסלאמית נהנים מחופש תנועה בשטחים סמוכים לשטחי השליטה של SDF, ובהם אזור הגבול הסורי-עיראקי, וכן מערבית לנהר הפרת. כן קרא לקהילה הבינלאומית לפעול להשבת לוחמי המדינה האסלאמית העצורים בידי SDF, לפעול להשבתם למדינות המוצא, או לקדם טריבונאל בינלאומי להעמדתם לדין (סמארט, 8).

עיראק

סגן מפקד המיליציות השיעיות (אלחשד א-שעבי), אבו מהדי אלמהנדס, הודיע כי בכוונת המיליציות להקים כוח אווירי עצמאי בעיראק. ע"פ התקשורת, הצהרות על הקמת היחידה נבעו מההפצצות האחרונות שבוצעו בעיראק ויוחסו לישראל. לדברי אלמהנדס, היחידה תפעל תחת מנהלת של המיליציות שבראשה יעמוד הקצין לשעבר צלאח מהדי אלחנתוש. מפקד חה"א העיראקי טען, כי אינו יכול לאשר את אמיתות דבריו של אלמהנדס. המנהיג השיעי, מקתדא צדר, טען כי הקמת יחידה שכזו תביא את סופה של ממשלת עיראק ואת סופה של עיראק כמדינת חוק. האיץ בממשלה לקדם צעדים כדי למנוע זאת ואיים כי אם זה יקרה הוא וסיעתו יפרשו מהממשלה. דבריו של אלמהנדס עוררו תרעומת גם בתוך ארגון המיליציות בין תומכי איראן, שמאשימים את ישראל בהפצצות, לאלה שתומכים בעמדת הממשלה העיראקית בעניין ההפצצות, דוגמת ראש ארגון אלחשד, פאלח אלפיאד. (טוויטר, פייסבוק, שומריה, 9-5).

בברכה,

המרכז למחקר מדיני